

Neberte nám Sčítanie obyvateľov, domov a bytov!

Z divadelnej hry a muzikálu som si vypožičal prvú časť ich názvu, lebo azda najlepšie korešponduje zo závažnosťou problému, o ktorom chcem napísať pár slov.

Ako studená sprcha ma zasiahla „diskusia“ medzi Ministerstvom vnútra SR a Štatistickým úradom SR o pripravenosti, či ohrození korektného priebehu Sčítania obyvateľov, domov a bytov 2011. Obvinenia z oboch strán prichádzajú iba niekoľko dní pred začiatkom vlastnej štatistickej operácie a môžu významne negatívne ovplyvniť je priebeh a výsledky.

Sčítanie obyvateľov je mimoriadne významná štatistická akcia, ktorá sa veľmi svedomite, na vedeckých princípoch pripravuje niekoľko rokov pred jej uskutočnením. Zohľadňujú sa všetky možné rizikové faktory, ktoré by ju mohli znehodnotiť. Obsahuje viaceré základné princípy, ktoré umožňujú účasť všetkých obyvateľov, zabezpečujú sa základné demokratické princípy deklarovania a prezentovania údajov o obyvateľstve, domoch a bytoch. Výsledky sčítania možno považovať za spoľahlivý súbor informácií, ktoré očakávame a na ktoré sa spolieha veľa vedných odborov. Výsledky výskumu mnohých vedeckých výskumov (demografie, sociológie, geografie, ďalších sociálnych vied, medicínskych disciplín a ďalších) sú nevyhnutné pre poznávanie mnohých sociálnych javov a procesov, ktoré prebiehajú v našej spoločnosti. Výsledky sčítania majú neoceniteľný význam i pre poznávanie, rozhodovanie, riadenie v celom rade inštitúcií spoločenskej praxe.

O význame a dôležitosti sčítania obyvateľov a získaných údajov svedčí i prijatie zákona Národnou radou SR, v ktorom sa ustanovuje obsah, rozsah a spôsob vykonania sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2011. Rovnako i vláda SR prijala nevyhnutné dokumenty pre zabezpečenie sčítania. Prvý krát v histórii sčítaní obyvateľov prijali nariadenie i Európsky parlament a Rada Európskej únie, ktorým sa deklaruje potreba získať prostredníctvom sčítania „dostatočne spoľahlivé, podrobné a porovnateľné údaje o obyvateľoch, domoch a bytoch“.

V kontexte významu a vážnosti príprav sčítania je veľmi prekvapivé stanovisko ministerstva vnútra, resp. jeho zverejnenie v tomto čase. Nevie, či si pán minister Lipšic dostatočne uvedomuje dôsledky takéhoto konania. Na odstránenie problémov,

chýb, o ktorých informovalo ministerstvo vnútra bolo určite dost' času v prípravnom období. Minister má dost' možností včas koordinovať prípravu takej významnej spoločenskej operácie (na zasadaní vlády, v medzirezortných jednaniach a pod.). Ešte v decembri 2010 rokovala vláda SR o príprave sčítania a prijala nariadenie o atribútoch sčítania. Určite nebolo potrebné čakať na termín, v ktorom môže byť sčítanie ohrozené. Prečo sa nedali sporné otázky prejednať medzi MV SR a ŠÚ SR? Na Štatistickom úrade SR sa sformoval veľmi erudovaný, skúsený, obetavý kolektív odborníkov, ktorí sa problematike sčítania venujú systematicky a ktorí už zabezpečovali niekoľko sčítaní v predchádzajúcich obdobiach (Dr. L. Ivančíková, generálna riaditeľka sekcie, Ing. M. Horecký, známy špecialista na sčítanie). Som presvedčený, že s ich pomocou by bolo možné odstrániť diskutované otázky.

Neberte nám Sčítanie obyvateľov, domov a bytov! Nedovoľme ani v náznakoch znehodnocovať výsledky sčítania. Zastavme túto ohováračskú „diskusiu“ medzi dvomi centrálnymi inštitúciami. Obe by mali radšej prijať spoločnú výzvu na úspešný priebeh sčítania. V maximálnej miere eliminovať možné chyby a nepresnosti, ktoré sa uvádzajú zo strany ministerstva vnútra. Situáciu pokladám za tak vážnu, že by možno mohla pomôcť i samotná predsedníčka vlády. Pani prof. Radičová vie veľmi dobre posúdiť vedecký a spoločenský význam výsledkov zo sčítania a svojím vyjadrením by mohla rozptýliť pochybnosti, i keď už vypusteného gina naspäť do tej fľaše nedostaneme. Nakoniec sa vynára otázka, či ide skutočne o sčítanie obyvateľstva. Čiastočná odpoveď sa nachádza v článku M. Kerna v Sme zo 6.5.2011, str.3. Odkrýva politické pozadie sporov a najmä poukazuje na niektoré aktivity predsedníčky ŠÚ SR.

Po úspešnom priebehu sčítania a po spracovaní jeho údajov by sa mohli a mohli v kľude doriešiť sporné otázky, vyvodiť pozitívne, príp. negatívne závery.

Prof. RNDr. Jozef Mládek, DrSc.

Prírodovedecká fakulta UK

Bratislava